

Nakkilan kunta,
rakennustarkastaja,
PL 50
29251 Nakkila
seppo.saarimaa@nakkila.fi

Viite

Lausuntopyyntö 8.9.2025

Aihe

Nakkila, Pyssykangas, Solar farm suunnittelutarveratkaisu

Nakkilan kunta on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa suunnittelutarveratkaisusta, joka koskee Nakkilaan Pyssykankaan aurinkovoimala-aluetta.

Olana Energy suunnittelee aurinkovoimalan rakentamista Villilänkankaan alueelle. Hankealueelle suunnitellaan rakennettavaksi aurinkovoimalan paneelikenttä, useita muuntamoita ja puiston vaatimat huoltoalueet. Paneelien, muuntamoiden ja huoltorakenteiden tarkka sijoittelu alueella tarkentuu myöhemmin, kun hankkeeseen valittavat toimittajat ja heidän käyttämänsä tekniset ratkaisut saavat vahvistuksen. Alustavasti on päädytty ratkaisuun, jossa käytetään noin 30 asteen kallistuskulmassa etelään suunnattuja aurinkopaneeleja, ja mahdollisesti pystypaneeleja puoleen alueesta. 30 asteen kulmassa olevat paneelit tuottavat paremmin päivällä ja pystypaneelit illalla ja aamulla.

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) alueelle ei ole osoitettu maakunnallisia kulttuuriympäristön tai maiseman arvoalueita. Hankealueen koillispuolella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä maisema-alue, Leistikjärven kulttuurimaisema.

Alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa.

Hankealue sijaitsee Nakkilassa, joka on Lounais-Satakunnassa sijaitseva kunta. Hankealueesta on matkaa 9 km Nakkilan kirkonkylälle, joka sijaitsee Kokemäenjoen varrella, noin 20 kilometrin päässä Porista. Muita asutuskeskittymiä seudulla on Harjavalta (16 km hankealueesta), Ulvila (9 km hankealueesta), Luvia (10 km hankealueesta) ja Eurajoki (16 km hankealueesta). Hankealueella ei ole rakennuksia ja sen ympäröivä alue on harvaan asuttua. Lähimmät asuinkiinteistöt ovat n. 100 m päässä.

Satakunnan Museon kannanotto

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hankeselvityksessä mainitaan kohdassa 4.9. Muinaisjäännökset, että hankealueella ei Museoviraston aineiston mukaan sijaitse muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Laajempia maankäyttöhankkeita suunniteltaessa hankealueella on kuitenkin aina tehtävä arkeologinen selvitys, sillä muinaisjäännösrekisterin tiedot pohjautuvat usein jo vanhentuneisiin ja puutteellisiin inventointeihin. Nyt kysymyksessä olevalla hankealueella on kesäkuussa 2024 toteutettu arkeologinen inventointi (Nakkila Villilänkangas. Aurinkovoimalan suunnitelma-alueen arkeologinen inventointi. Hanna-Maria Pellinen/Oy Sigillum Ab 2024). Inventoinnissa hankealueelta ei löydetty huomioitavia muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Inventointiraportti tulee liittää suunnittelutarveratkaisuhakemukseen.

Lisäksi museo huomauttaa, että edellä mainittu arkeologinen selvitys ei kuitenkaan ole kattanut suunniteltuja sähkönsiirron reittejä. Mikäli toteutettavaksi tulee ensisijainen maakaapelireitti, joka seuraa nykyisiä tielinjoja, ei uutta selvitystä tarvita. Mutta mikäli kaapelireitiksi valikoituu nk. vaihtoehtoinen kaapelireitti, joka kulkee kokonaan metsäalueella, on kaapelin linjauksella tehtävä arkeologinen inventointi, jossa selvitetään alueella mahdollisesti sijaitsevat muinaisjäännökset. Luettelo arkeologisia selvityksiä Suomessa tarjoavista toimijoista on löydettävissä Museoviraston verkkosivuilta osoitteesta <https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-tilaaminen>.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Satakunnan Museo esittää muutamia täsmennyksiä ja korjaustarpeita suunnittelutarveratkaisuun, jossa tulee huomioida lähistöllä sijaitsevat kulttuuriympäristöt ja arvokkaat maisema-alueet.

Selostuksen vaikutusten arvioinnissa sivulla 25 todetaan, että lähin maisema-alue on noin 9km päässä. Hankealueesta itään sijaitsee kuitenkin maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, *Pyssykankaan tienvarsiasutus*, josta todetaan seuraavaa: *Leistolästä johti tie Luvialle Pyssykankaan kautta jo keskiajalla. Varhaisin kirjallinen tieto tiestä on vuodelta 1441. Pienimuotoinen asutus tien varrella on*

alkuaan kuulunut tilattomalle väelle. Pyssykankaan 1907 rakennetun koulun yhteydessä on koulumuseo.

Koillisessa sijaitsee *Leistilänjärven maakunnallisesti merkittävä maisema-alue*, josta todetaan seuraavaa: *Vuonna 1777 päättivät nakkilalaiset talolliset kuivattaa Leistilänjärven. Esikuvana oli hieman aiemmin professori Johan Kraftmanin johdolla aloitettu Lattomerén kuivatus. Aluksi Leistilänjärvi saatiin kuivumaan vain vesiperäiseksi niityksi. Kuivatusuoman saamiseksi oli räjäytettävä suuria määriä kalliota. Viime sotien aikana kaivatustyö vietiin vankityövoimaa käyttäen päätökseen ja Leistilänjärvestä saatiin n. 1 500 hehtaaria viljelymaata, joka luovutettiin siirtoväelle. Tämä jälleenrakennuskauden asutus on keskittynyt kapeana nauhana peltoaukeat kiertävän tien varteen.*

Selostuksen sivulla 13. todetaan, että "hankealueen tapauksessa aiempi maasto on metsäaluetta eikä sillä ole erityistä maisemallista arvoa. Hankealueen näkyvyys asuttuihin kiinteistöihin pyritään peittämään jättämällä näköesteeksi puustoa mahdollisuuksien mukaan." Satakunnan Museon näkemyksen mukaan metsäalueella on maisemallinen arvo agraarissa miljöössä, ja erityisesti hankealueen sijaitessa arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden läheisyydessä.

Suunnittelutarveratkaisuhakemuksen yhteydessä toimitettu havainnekuvamateriaali ei riittävästi havainnoi aurinkoenergiapaneelien vaikutusta lähiympäristöön. Ennen suunnittelutarveratkaisun tekemistä ja rakennusluvan myöntämistä tulisi toimittaa korjattu ja täydennetty selostus sekä havainnekuvat, joissa näkyy vaikutus ympäristöön. Havainnekuvat tulee olla valokuvasovitteina ja ihmiskorkeudelta otettuja.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja (sij.) Akuliina Aartolahti

Tutkija Sanna Kuusikari

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Nakkilan kunta/kirjaamo
Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Johanna Rinne
Satakuntaliitto/kirjaamo
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä